

Prof. dr hab. Marek Maciejewski
Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego
ul. Uniwersytecka 22/26,
50-145 Wrocław

Wrocław, 6.05.2019 r.

**Recenzja dorobku naukowego dr Edyty Sokalskiej
na potrzeby postępowania habilitacyjnego**

Ocena osiągnięcia naukowego

Monografia *Legal and Political Dimensions of American Federalism: Development and Interpretations* (Olsztyn 2018, ss. 398) została przedstawiona przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. Dlatego też – zanim będzie można przystąpić do oceny pozostałych elementów dorobku naukowego dr Sokalskiej – należy odpowiedzieć na dwa podstawowe pytanie, po pierwsze czy przedłożona rozprawa spełnia warunki stawiane przed pracą, mającą być podstawą uzyskania kolejnego stopnia naukowego, po drugie zaś – czy może być podstawą ubiegania się o stopień w dyscyplinie nauk prawnych.

Praca, która daje podstawy do otrzymania stopnia doktora habilitowanego, cechować się powinna oryginalnością ujęcia problemu oraz nowością podejmowanego tematu – ocenianą przynajmniej na tle polskiej literatury przedmiotu. Obie te przesłanki książka Habilitantki spełnia w stopniu wystarczającym. Wprawdzie poszczególne zagadnienia wchodzące w zakres przedmiotowy tej monografii były już opracowywane przez polskich badaczy. Przypomnieć tu można chociażby obszerny dorobek Ryszarda M. Małajnego, a także prace – jeśli chodzi o płaszczyznę historii myśli ustrojowej i prawnej – Wiktora Osiatyńskiego, Stanisława Filipowicza, Łukasza Machaja, Katarzyny Maćkowskiej oraz Kuby Gąsiorowskiego, a w zakresie poszczególnych instytucji – Ryszarda Piotrowskiego, Andrzeja Pullo, Leszka Garlickiego, Grzegorza Górskiego czy Retta Ludwikowskiego. Jednakże nie było dotąd opracowania, które całościowo i syntetycznie przedstawiałoby przeszło dwieście lat rozwoju amerykańskiego federalizmu. Taki charakter ma właśnie oceniana rozprawa, w przemyślanym sposobie porządkująca analizowaną materię, przedstawiając przy tym wnioski oraz własne przemyślenia Autorki, które należy uznać za nowe w kontekście dotychczasowych polskich badań nad prawem i ustrojem Stanów Zjednoczonych. Nie trzeba chyba długo przekonywać, że znaczenie Stanów Zjednoczonych we współczesnym świecie uzasadnia prowadzenie wieloaspektowych badań nad myślą ustrojowo-prawną oraz ustrojem tego państwa także poza jego granicami. Temat podjęty przez Habilitantkę należy zatem uznać za naukowo doniosły.

Przedstawiona monografia realizuje zatem podstawowe wyznaczniki osiągnięcia naukowego stanowiącego wkład w rozwój dyscypliny i tym samym – mogącego być podstawą nadania habilitacji. Za zaletę książki należy uznać to, że najczęściej w sposób dość udatny łączy rozważania należące do dyskursu prawnego z analizami politologicznymi, historycznymi oraz należącymi do historii idei, co przydaje jej walor interdyscyplinarności, który należy uznać za niewątpliwą zaletę w przypadku pracy habilitacyjnej. Wydanie publikacji w języku angielskim jest uzasadnione o tyle, że może ona dzięki temu dotrzeć do szerszego kręgu odbiorców, niż miałoby to miejsce, gdyby ukazała się po polsku. Nawet jeśli dzieło to nie wzbudzi zainteresowania na rynku amerykańskim, ma szansę zaistnieć wśród badaczy amerykańskiego federalizmu w naszym kręgu kulturowym.

Tytuł książki – wskutek użycia terminu „wymiarzy” (*dimensions*) – wydaje się nieco enigmatyczny. Jednakże drogą eliminacji można stwierdzić, że przedmiotem dysertacji nie są zagadnienia ekonomiczne ani socjologiczne amerykańskiego federalizmu, które niewątpliwie występują i same w sobie są interesującym przedmiotem analizy. Dlatego można uznać, że uznać, że tytuł w wystarczającym stopniu sugeruje treść pracy, a za jego zaletę należy uznać to, że brzmi dość do dobrze, a ten aspekt ma znaczenie, zwłaszcza w przypadku publikacji obcojęzycznej. Tytuł ów zwraca uwagę na dwa elementy narracji, które wzajemnie się przeplatają. Pierwszym jest przedstawienie rozwoju instytucji składających się na badane zjawisko, w tym zwłaszcza wzajemnych relacji między władzami federalnymi a stanowymi, a także ewolucji roli Sądu Najwyższego w ustroju amerykańskim. Drugim są przedstawiane w literaturze interpretacje zarówno całości zjawiska, któremu poświęcona jest książka, jak też kolejnych jego faz.

Oceniając warstwę metodologiczną, pozytywnie należy odnieść się do zaproponowanego przez Habilitantkę podejścia, opierającego się na sformułowaniu zespołu powiązanych ze sobą pytań badawczych (*Introduction*, s. 9–10), wokół których zostaje następnie zbudowana narracja. Pytania te odnoszą się po podstawowych elementach amerykańskiego federalizmu i tendencji w nim występujących, a Autorka, konstruując wywody, cały czas ma je na uwadze i unika dzięki temu zbędnych dygresji. Należy stwierdzić, że warsztat naukowy ukazywany w monografii nie budzi większych zastrzeżeń, podobnie jak znajomość przez Habilitantkę kontekstu podejmowanej problematyki oraz umiejętności analizowania badanych zagadnień z uwzględnieniem szerszej perspektywy ideowej i historycznej.

Struktura pracy składa się z pięciu rozdziałów, przy czym pierwsze dwa mają charakter niejako wprowadzający do rozważań zawartych w kolejnych częściach, dotyczącej już bezpośrednio tematu wskazanego w tytule. Pierwszy rozdział przedstawia teorie federalizmu, służąc zarazem wyjaśnieniu, jakie cechy w literaturze przedmiotu (głównie zresztą

anglojęzycznej) uznaje się za kluczowe. W kompetentnie napisanym tekście przeanalizowane zostały m.in. poglądy takich badaczy, jak Carl J. Friedrich, Michael Burgess bądź Daniel J. Elazar. Ponadto wytłumaczono pojęcia używane na określenie faz amerykańskiego federalizmu (*dual federalism*, *cooperative federalism*, *creative federalism* oraz *new federalism*; największe znaczenie w dalszych partiach pracy mają dwa pierwsze z wymienionych). Kolejny rozdział natomiast przedstawia rozwój idei federalizmu od czasów starożytnych aż do tzw. ojców założycieli Stanów Zjednoczonych i Alexisa de Tocqueville'a. W tym miejscu należy zaznaczyć, że koncepcje Tocqueville'a (omówione na s. 116–122) bezpośrednio nie wpłynęła na kształt federalizmu w USA, ale umieszczenie tego myśliciela w rozdziale drugim jest uzasadnione przez fakt, że był on pierwszym, który próbował diagnozować i ukazywał konsekwencje fenomenu, jakim był republikanizm amerykański, w sferze myśli ustrojowej i filozofii polityki. Trzy ostatnie rozdziały odnoszą się zaś do kolejnych – wyodrębnionych chronologicznie – etapów rozwoju federalizmu w USA, przy czym Habilitantka zamyka narrację na okresie prezydentury Billa Clintona.

Monografia pod względem merytorycznym zasługuje na pozytywną ocenę. Rzecz jasna, istnieją zagadnienia czy wątki, które mogłyby zostać przeanalizowane zdecydowanie bardziej szczegółowo i dogłębnie, jak również takie, które bez większej szkody dla całości mogłyby być przedstawione bardziej syntetycznie. Wśród zagadnień, które mogłyby zostać rozwinięte, trzeba wymienić debatę wokół przyjęcia Bill of Rights (s. 155-166), w tym zwłaszcza X poprawki do konstytucji Stanów Zjednoczonych (krótko omówionej na s. 157-158). Habilitantka nie ujęła wszystkich implikacji tej debaty dla myśli federalistycznej, a *The Federalist Papers* Jamesa Madisona i Jamesa Hamiltona (s. 158-161) mogłyby zostać bardziej szczegółowo przeanalizowane. Przy czym wspomnieć trzeba, że są one obecnie przedmiotem bardzo różnorodnych interpretacji, wzbudzają chociażby zainteresowanie tych badaczy, którzy – jak John G.A. Pocock – dokonują rehabilitacji dawnej tradycji republikańskiej (Habilitantka tylko wspomina o tym nurcie badań na s. 160). Problematyka XIV poprawki, która odnosiła gwarancje zawarte w Bill of Rights do ustawodawstwa stanowego, została również przedstawiona w sposób dość skrótowy (s. 237-238, 240-241), zwłaszcza że jest to jedno z najbardziej fundamentalnych zagadnień prawnych w rozwoju amerykańskiego federalizmu.

Formułując tę ogólnie aprobującą ocenę pracy, należy jednak rozważyć, czy daje ona podstawy do nadania stopnia w dyscyplinie nauk prawnych. Pytanie o to jest tym bardziej zasadne, że Habilitantka – chociaż od lat wykłada na studiach prawniczych – sama takich studiów nie ukończyła, a ponadto posiada stopień doktora nauk humanistycznych. Otóż rozdział trzeci, poświęcony dualistycznemu federalizmowi w latach 1789-1865, zawiera – oprócz fragmentów poświęconych debacie wokół konstytucji oraz wspomnianego już Bill of

Rights – ważne rozważania odnośnie do wpływu działalności Sądu Najwyższego na kształt federalizmu w pierwszej połowie XIX wieku, przede wszystkim w czasie, gdy funkcję *Chief Justice* pełnił John Marshall. Przy omawianiu tego zagadnienia sporo miejsca poświęcono orzeczeniom w sprawach *Marbury v. Madison*, *McCulloch v. Maryland* oraz *Gibbons v. Ogden Co.* Z kolei w rozdziale czwartym, przedstawiającym rozwój dualistycznego federalizmu do roku 1901, element prawny wybija się także na plan pierwszy. Po pierwsze znalazły się tam uwagi o poprawkach: XIII, XIV i XV, oraz o orzecznictwie Sądu Najwyższego z następującej po wojnie secesyjnej ery rekonstrukcji (zwłaszcza zwrócono uwagę na wyroki w sprawach *Texas v. White* z 1869 r. oraz *Munn v. State of Illinois* z 1876 r., s. 232-235, 251-254). Po drugie Habilitantka przedyskutowała ustawodawstwo z przełomu XIX i XX w., przydające nowych kompetencji władzom federalnym, w tym antytrustową Shermana z 1890 r. (s. 260-262). Scharakteryzowane również zostały najważniejsze rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, rzutujące na kwestię federalizmu. Znalazły się tam zatem uwagi o orzecznictwie w kwestiach rasowych (wyrok *Plessy v. Ferguson* z 1896 r., który jest źródłem doktryny „oddzieleni, lecz równi”, a także rozstrzygnięcie *William v. Mississippi* z 1898 r.) oraz wyroku w sprawie *Lochner v. New York*, dotyczącej stanowych regulacji czasu pracy w kontekście unormowania XIV poprawki (s. 265-267). Rozdział piąty obejmuje długi okres stu lat w rozwoju amerykańskich instytucji ustrojowych, a jego konstrukcja jest niewątpliwie najbardziej złożona. Niemniej również tutaj zagadnienia prawne zajmują znaczące miejsce. Oprócz kwestii przeobrażeń federalizmu podczas „Nowego Ładu” i w związku z jego realizacją, Habilitantka sporo uwagi poświęca judykatom Sądu Najwyższego, w tym kluczowym wyrokom z połowy minionego stulecia odnoszącym się kwestii równouprawnienia pod względem rasowym, przede wszystkim *Brown v. Board of Education of Topeka* (s. 300-307), a także orzecznictwu z okresu prezydentur Lyndona Johnsona, Ronalda Reagana, Billa Clintona oraz – sygnalizacyjnie – początków rządów George’a W. Busha (s. 310-312, 329-336). Jakkolwiek jedna z podstawowych tez książki głosi, iż w XX wieku jednym z głównych czynników wpływających na kształt amerykańskiego federalizmu jest system grantów federalnych, a zatem element nacisku polityczno-ekonomicznego, to jednak nigdy nie traci z pola widzenia zagadnień *stricte* prawnych. W związku z tym uważam, że przedłożona monografia może być przedmiotem postępowania habilitacyjnego w dyscyplinie nauk prawnych.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Doktor Edyta Sokalska opublikowała po uzyskaniu stopnia naukowego doktora 22 artykuły w czasopismach znajdujących się na – obowiązującej do 2018 r. – ministerialnej liście

B. Co prawda, wśród tych publikacji dominują pozycje w „Studiach Prawnoustrojowych”, wydawanych przez Wydział Prawa i Administracji UWM, z którym Habilitantka jest od lat związana, jednakże samo w sobie to nie może stanowić zarzutu, gdyż samo w sobie nie oznacza to wadliwości procesu recenzyjnego w tym czasopiśmie ani tego, że artykuły pracowników macierzystej uczelni są traktowane bardziej „pobłażliwie” niż pozostałych autorów. Habilitantka ma także prace ogłaszane w takich czasopismach, jak „Przegląd Sejmowy”, „Law and Forensic Science”, „Zeszyty Prawnicze UKSW”, „Opolskie Studia Administracyjno-Prawne” oraz „Przegląd Prawno-Ekonomiczny”. Dorobek czasopiśmienniczy Habilitantki uznaję zatem za wystarczający pod względem liczbowym, chociaż brak w nim takich znanych ogólnopolskich tytułów, jak „Czasopismo Prawno-Historyczne” bądź „Państwo i Prawo”. Jednakże – o czym także należy pamiętać – jeszcze kilka lat temu nacisk na publikowanie w czasopismach był dużo mniejszy niż obecnie, a rozdziały w monografiach były traktowane niemal na równi z artykułami w czasopismach naukowych. Wskazać zaś trzeba, że w wśród osiągnięć Doktor Sokalskiej znajduje się 29 rozdziałów, w tym wiele z nich wydano w języku angielskim i w zagranicznych ośrodkach (Newcatle, Berlin, Bratysława, Bańska Bystrzyca). Dorobek Habilitantki uzupełniają recenzje, sprawozdania i publikacje w czasopismach niepunktowanych. Konkludując tę część oceny, należy zauważyć, że pod względem ilościowym dokonania publikacyjne Habilitantki prezentują się dobrze, a duża liczba prac z pewnością rekompensuje niewydanie przez nią rozprawy doktorskiej.

Przechodząc do analizy merytorycznej, trzeba zaznaczyć, że zainteresowania naukowe Habilitantki należy określić jako szerokie i zróżnicowane, co samo w sobie niewątpliwie zasługuje na aprobatę. Oscylują one bowiem wokół czterech głównych wątków badawczych. Pierwszym jest – co nie może dziwić w kontekście tematu rozprawy habilitacyjnej – historia amerykańskiej kultury prawnej. Niektóre z prac należących do tego nurtu działalności badawczej Autorki pokrywają się częściowo z zakresem przedmiotowym monografii przedłożonej jako osiągnięcie habilitacyjnej (*The Impact of the Federal Structure of a State on the Fulfillment of Private and Public Interest*, w: *Private Interest and Public Interest in European Legal Tradition*, eds. B. Sitek et al., Olsztyn 2015, s. 434-458; *Amerykański federalizm w połowie XX w. Teoria i praktyka*, w: *Państwowość konstytucyjna XIX i XX wieku*, red. E. Hull, E. Sokalska, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Olsztyn 2015, s. 107-120; *Policentryzm jako strukturalna podstawa amerykańskiego federalizmu w recepcji Vincenta Ostroma*, „Przegląd Prawno-Ekonomiczny” 2018, nr 42, s. 85-99; *Federalizm and the American court organization*, „Studia Prawnoustrojowe” 2011, nr 13, s. 379-398; *The American Selection of Judges at a State and Federal Level*, „UWM Law Review” Dec. 2011, vol. 3, s. 78-86). Jednakże oprócz tego Habilitantka podejmuje także – z

godnymi uwagi rezultatami – badania nad rozwojem poszczególnych gałęzi i instytucji prawa amerykańskiego. Zajęła się zatem genezą prawa patentowego w tym państwie (*The Historical Background of the United States Patent Law*, „Law and Forensic Science” 2014, vol. 7, s. 124-139) oraz dyskusjami nad Uniform Commercial Code w 1952 r. w pierwszej dekadzie obowiązywania tego aktu prawnego (*Historical Background and the Main Ideas of the American Uniform Commercial Code of 1952*, „Law and Forensic Science” 2016, vol. 11, s. 103-109; *The Uniform Commercial Code z 1952 r. w amerykańskim dyskursie akademickim lat pięćdziesiątych XX wieku*, „Studia Prawnoustrojowe” 2017, nr 38, s. 45-57). Badając drugie z wymienionych zagadnień, Autorka trafnie pokazała spory między zwolennikami ujednoczenia prawa handlowego na obszarze całych Stanów a konserwatywną częścią środowiska prawniczego, której głównym reprezentantem był Frederick K. Beutel. Natomiast analizując tematykę alternatywnych metod rozwiązywania sporów, Habilitantka przekonuje, że tzw. ADR funkcjonują w tamtejszej kulturze prawnej stosunkowo długo, a pierwsze dążenia do ich instytucjonalizacji miały miejsce w obszarze prawa pracy u schyłku lat 40. XX w. (*The tradition of ADR (Alternative Dispute Resolution) as an alternative form of justice in the American legal culture*, „Studia Prawnoustrojowe” 2015, nr 27, s. 73-84). Ponadto Habilitantka dokonuje próby wskazania szerszych tendencji występujących w prawie amerykańskim, takich jak dalsze utrzymywanie się wpływów brytyjskich (*The influence of British law tradition on the American legal system*, w: *Comparative Law in Eastern and central Europe*, eds. B. Sitek, J.J. Szczerbowski, A.W. Bauknecht, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle 2013, s. 152-165; *Wpływ brytyjskiej tradycji prawnej na rozwój amerykańskiej kultury prawnej (wybrane aspekty)*, w: *Ze studiów nad tradycją prawa*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Difin, Warszawa 2012, s. 274-290; *Amerykańska kultura prawna – konwergencja czy dywergencja w prawie? – w recepcji amerykańskich twórców akademickich narracji historyczno-prawnych*, w: *Konwergencja w prawie?*, red. J.J. Szczerbowski, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny, Warszawa-Berlin 2016, s. 67-99). Prace te dobrze świadczą o umiejętnościach Autorki w zakresie umiejętności posługiwania się syntezą.

Drugi obszar badawczy to doktryny polityczne i prawne, ze szczególnym uwzględnieniem refleksji nad zjawiskiem biurokracji. O ile jednak myśl Maksa Webera, którą zajmowała się Habilitantka (m.in. *Max Weber's perception of bureaucracy and modern rational models of administration*, „Studia Prawnoustrojowe” 2010, nr 11, s. 143-160; *Biurokratyczny model funkcjonowania nowoczesnej administracji w twórczości Maksa Webera*, (w:) *Wybrane problemy nauki i nauczania prawa*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2010, s. 189-198), była już wcześniej wielokrotnie przedmiotem analiz, o tyle znacznie ciekawszym i niepodejmowanym

w należyty sposób tematem są koncepcje Cyrila Northcote'a Parkinsona, który uchodzi za autora wyłącznie humorystycznych opisów patologii organizacyjnych. Tymczasem Habilitantka pokazuje, że rozważania Parkinsona były wyrazem z troską o jakość administracji publicznej różnych szczebli (*Bureaucracy in perception of Cyril Northcote Parkinson*, „Studia Prawnoustrojowe” 2009, nr 9, s. 371-381; *Bureaucratic institutions in perception of Cyril Northcote Parkinson and rational models of modern bureaucracy*, w: *Human Rights, Spiritual Values and Global Economy*, eds. B. Sitek, J.J. Szczerbowski, A. W. Bauknecht, G. Dammacco, Ecko House Publishing, South Jordan 2011, s. 465-479). Te właśnie publikacje należą do najciekawszych dokonań Dr Sokalskiej z zakresu badań nad doktrynami politycznymi. Habilitantka zajmowała się także problematyką ideowych podstaw Unii Europejskiej oraz współczesnej demokracji (tutaj zwłaszcza należy przywołać solidną pracę: „*Pacta sunt servanda*” jako gwarancja ładu społecznego w demokracji liberalnej (fundamenty doktrynalne), w: *Pacta sunt servanda – nierealny projekt czy gwarancja ładu społecznego i prawnego*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, AT Wydawnictwo, Kraków 2015, s. 87-96).

Trzeci obszar badawczy, w którym lokuje się oceniany dorobek, jest powiązany z poprzednim. Obejmuje on zagadnienia związane z historią praw człowieka. Spośród przypisanych doń prac na uwagę zasługują zwłaszcza rzetelne warsztatowo i faktograficznie publikacje poświęcone postaci Rafała Lemkina i pojęciu ludobójstwa (*Wkład Rafała Lemkina w zapobieganie i karanie zbrodni ludobójstwa*, w: *Polska myśl prawnicza w XIX i XX wieku*, red. P. Majer, M. Seroka, K.M. Wojciechowski, UWM, Olsztyn 2012, s. 209-216; *Raphael Lemkin's struggle for prevention and punishment of genocide*, w: *Historicko-právna analyza pričín a následkov druhej svetovej vojny*, eds. M. Skaloš M. Turošik, Bellianum, Banská Bystrica 2015, s. 341-352, współautorstwo: M. Zielińska; *Pojęcie genocydu w dyskursie międzynarodowym w I połowie XX w.*, w: *Wojna i Pokój. Wybrane zagadnienia prawno-historyczne*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2013, s. 263-276).

Czwarty obszar związany jest zakresem badań podejmowanych przez Habilitantkę w rozprawie doktorskiej (*Geneza, struktura administracyjna i funkcjonowanie administracji publicznej w obecnym powiecie ostrołęckim w latach 1918-1975*, Wydział Humanistyczny UWM 2006, niepublikowany), koncentrując się na historii administracji lokalnej oraz prawa w Polsce. Należą doń dobre warsztatowo prace pokazujące rozwój tej administracji w ciągu w zasadzie całego dwudziestego wieku (*Organizacja aparatu administracyjnego w Polsce w latach 1944-1950*, „Studia Prawnoustrojowe” 2008, nr 8, s. 293-302; *Przemiany strukturalne władz lokalnych w Polsce w II połowie XX w.*, „Zeszyty Prawnicze UKSW” 2011, nr 11.3, s.

315-336; *The concepts of the local self-government in Poland in the first years of regaining independence*, „*Studia Prawnoustrojowe*” 2015, nr 28, s. 305-320). Habilitantka zajmowała się również genezą Kodeksu zobowiązań z 1933 r. i zagadnieniem własności w konstytucji PRL. Z pozostałego dorobku warto należy zwrócić uwagę na pracę *Etyczne aspekty zastosowania narkoanalizy* (w: *Prawne i etyczne problemy współczesnej medycyny*, red. P. Krajewski, P. Polaczuk, P. Orzechowski, A.W. Bauknecht, epubli GmbH, Berlin 2016, s. 49-64) – interesująco napisaną i zadającą ważne pytania dotyczące dopuszczalności zastosowania środków farmakologicznych w celu wymuszenia zeznań.

Konkludując, należy zauważyć, że główna część dorobku Habilitantki zdecydowanie mieści się tematycznie w ramach dyscypliny „prawo”, a przedstawione do oceny publikacje stanowią wartościowy wkład w rozwój dyscypliny, pokazując dobre opanowanie metod właściwych zwłaszcza dla badań nad doktrynami politycznymi i prawnymi. Doktor Sokalska udowodnia, że swobodnie porusza się w problematyce kultur prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem amerykańskiego systemu prawnego, jak też ma świadomość tendencji występujących w myśli prawnej minionego stulecia. Ponadto prowadzi wartościowe badania nad rozwojem myśli administracyjnej oraz polskiej administracji publicznej. Habilitantka niewątpliwie poprawnie włada warsztatem naukowym, choć w niektórych Jej pracach wnioski formułowane są w sposób dość ogólnikowy.

Jeśli chodzi o pozostałą część dokonań naukowych Habilitantki, wzięła ona udział w 13 konferencjach ogólnokrajowych i 27 konferencjach o statusie międzynarodowych, z czego 11 wystąpień miało miejsce za granicą. Zatem aktywność konferencyjną Habilitantki trzeba ocenić pozytywnie – zarówno pod względem liczby referatów, jak i rangi miejsc, w których występowała. W zakresie współpracy międzynarodowej Dr Sokalska bierze czynny udział w działalności European Society for Comparative Legal History, a także wielokrotnie wykladała na zagranicznych uniwersytetach podczas pobytów w ramach programu Erasmus Plus (Hiszpania, Portugalia, Republika Czeska, Turcja). Ponadto Habilitantka sporządzała recenzje dla czasopism naukowych, brała udział w komitetach organizacyjnych konferencji krajowych i międzynarodowych, jak również udziela się w zakresie popularyzacji nauki – zarówno na poziomie uniwersyteckim, jak i szkolnictwa średniego (konsultacja naukowa olimpiad przedmiotowych).

Mając na uwadze całość dokonań Habilitantki, uznaję, że Jej dorobek spełnia ustawowe wymagania do otrzymania stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa. Zatem wnoszę o dopuszczenie Doktor Edyty Sokalskiej do dalszych stadiów postępowania habilitacyjnego.

- 8 - Marek Maciejewski